

LAKIALOITE 148/2003 vp

Laki rikoslain 20 luvun 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Suomessa tapahtuva prostituutio on pitkälle järjestäytynyttä. Prostituutioon liittyy myös muuta rikollisuutta, kuten ihmiskauppaa ja paritusta. Kyse on pääsääntöisesti ammattimaisesta paritustoiminnasta. Toiminnan ammattimaisuutta vahvistavat tiedot toimintaa varten järjestetystä puhelinoperaattoritoiminnasta ja rikollisjärjestöjen toiminnan tarkasti sovitusta alueellisesta jaosta Suomessa. Toiminnasta saadut rahalliset voitot ovat huomattavia.

Virolaiset, vironvenäläiset ja venäläiset johtavat rikollisuusauktoriteetit ovat onnistuneet likipitäen kokonaan poistamaan itsenäiset parittajat alan suomalaisilta markkinoilta. Tällä hetkellä alalla vaikuttaakin lukuisia suomalaisia, virolaisia, vironvenäläisiä ja venäläisiä parittajia, jotka on painostettu työskentelemään suoraan joko Viron tai Venäjän rikollisryhmittymien alaisuudessa. He ovatkin käytännössä renkien asemassa. Liikemiesmäisen toimintatavan omaksuneilla rikollisryhmittymien johtajilla on Suomessa eriaisteisia parittajarenkejä. Osa heistä toimii päällikkötasolla maajohtajina, osa kentätasolla esimerkiksi rahankerääjinä ja suojelumiehinä. Jälkimmäisiä kutsutaan alamaailman kielenkäytössä "torpedoiksi", jotka ovat erikoistuneet fyysistä voimaa eli kovaakin väkivaltaa vaativiin tehtäviin.

Viron ja Venäjän organisoitujen rikollisryhmittymien alaisuudessa työskentelevät suomalaiset parittajarengit ovat tärkeitä ammattimaisessa prostituutiossa, olivatpa he missä arvoasemassa tahansa. Suomalainen parittajarengi tuntee suomalaisen toiminta- ja viranomaiskulttuu-

rin ja osaa toimia sen mukaisesti. Parittajarengin tehtävänä on huolehtia siitä, että lähialueilta tulleista prostituoiduista saadaan mahdollisimman suuri hyöty.

Ammattimaisesti toimivat paritusorganisaatiot ja parittajarengit ovat toiminnassaan erittäin raakoja. Paritusorganisaatiot saattavat rajoittaa alaisuudessaan toimivien ulkomaisten prostituoitujen liikkumisvapautta uhkailemalla, väkivallalla tai voimakeinoin, esim. lukitsemalla heitä huoneistoon tai takavarikoimalla passin.

Keskusrikospoliisin arvioiden mukaan pääkaupunkiseudulla toimii tällä hetkellä ainakin 500 ulkomaista prostituoitua. Suomessa vieraillee saman arvion mukaan vuosittain noin 10 000—15 000 prostituoitua. He tulevat pääasiassa Virosta ja Venäjältä, nykyisin pieneltä osin myös Latviasta ja Liettuasta. Näiden lisäksi Suomessa toimii jonkin verran kotimaisia prostituoituja. Lähes kaikki Suomessa toimivat ja Suomeen saapuvat prostituoidut ovat naisia ostajien ollessa lähes poikkeuksetta miehiä. Miespuolisia prostituoituja toimii Suomessa varsin vähän.

Tällä hetkellä sovellettavissa olevat rangaistusasteikot ja poliisin käytettävissä olevat pakokeinot eivät ole olleet kaikilta osin riittäviä paritusrikollisuuden torjunnassa. Oikeusministeriössä on istunut työryhmä, joka tulee esittämään seksipalvelujen oston kriminalisointia. Pelkkä oston kriminalisointi ei kuitenkaan tätä ongelmakenttää auta. On syytä tarttua ongelman takana vallitsevaan raakaan järjestäytyneeseen rikollisuuteen ja kiristää paritusta koskevaa ran-

gaistusasteikko. Tämänhetkisen rangaistusasteikon mukaan paritusrikoksesta vallitseva rangaistusasteikko on sakkoa tai vankeutta enintään kolme vuotta. Ei ole oikein, että paritusrikoksesta voi selvitä pelkällä sakolla. Siksi lakialoitteessa lähdetäänkin siitä, että sakko poistetaan rangaistusmuodosta kokonaan ja maksimirangaistus nostettaisiin kuuteen vuoteen vankeutta.

Kansainvälisesti toimivat paritusorganisaatiot syyllistyvät yleensä myös muihin vakaviin

rikoksiin. Toimintaan liittyy ihmiskauppaa, huumeita ja väkivaltaa. Jos seuraamuksia kiristetään, rikolliset harkitsevat entistä tarkemmin riskejä. Nyt riski kiinnijäämisestä ja vankeusrangaistuksesta on liian pieni. Sakkorangaistus ei tunnu nykyajan rikollisesta miltään.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

rikoslain 20 luvun 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 20 luvun 9 §, sellaisena kuin se on laissa 563/1998, seuraavasti:

20 luku

Seksuaalirikoksista

9 §

Paritus

Joka hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä

1) järjestää huoneen tai muun tilan korvausta vastaan tapahtuvaa sukupuoliyhteyttä tai siihen rinnastettavaa seksuaalista tekoa varten,

2) muuten käyttää hyväkseen jonkun ryhtymistä sellaiseen tekoon tai

3) viettelee tai painostaa toisen sellaiseen tekoon,

on tuomittava parituksesta vankeuteen enintään kuudeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 2003

Marja Tiura /kok
Raija Vahasalo /kok
Jyrki Katainen /kok
Pertti Hemmilä /kok

Esko Kurvinen /kok
Sari Sarkomaa /kok
Tero Rönni /sd